

Переклад затверджений

Заступник генерального директора Урядового офісу
координації європейської та
євроатлантичної інтеграції
Секретаріату Кабінету Міністрів України
(найменування посади)

(підпис)

О.В. Генчев
(ініціали та прізвище)

19 лютого 2021 р.

08.12.2011

UA

Офіційний вісник Європейського Союзу

L 326/1

РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1227/2011

від 25 жовтня 2011 року

про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку

(Текст стосується ЄЄП)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу, зокрема його статтю 194(2),

Беручи до уваги пропозицію Європейської Комісії,

Після передачі проекту законодавчого акта національним парламентам,

Беручи до уваги висновок Європейського економічно-соціального комітету ⁽¹⁾,

Після консультацій із Комітетом регіонів Європейського Союзу,

Діючи згідно зі звичайною законодавчою процедурою ⁽²⁾,

Оскільки:

- (1) Важливо забезпечити, щоб споживачі та інші учасники ринку мали впевненість у доброчесності на ринках електричної енергії та природного газу, щоб установлені на оптових енергетичних ринках ціни відображали справедливий та конкурентний взаємозв'язок між пропозицією і попитом, та щоб не було практики генерування прибутків завдяки зловживанням на ринку.
- (2) Метою підвищення доброчесності та прозорості на оптових енергетичних ринках є сприяння відкриттю оптових енергетичних ринків та розвитку добросовісної конкуренції на них, що в підсумку буде на користь кінцевих споживачів енергії.
- (3) Рекомендація Комітету європейських регуляторів у сфері цінних паперів та Групи європейських регуляторів ринків електричної енергії та природного газу підтверджує, що сфера дії чинного законодавства неналежним чином покриває питання доброчесності на ринках електричної енергії та природного газу, та рекомендує взяти до уваги відповідні законодавчі положення, пов'язані з енергетичним сектором, які попереджають зловживання на ринку, та врахувати секторальні умови, які не охоплені іншими директивами та регламентами.

РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1227/2011**від 25 жовтня 2011 року****про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку****(Текст стосується ЄЄП)**

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу, зокрема його статтю 194(2),

Беручи до уваги пропозицію Європейської Комісії,

Після передачі проекту законодавчого акта національним парламентам,

Беручи до уваги висновок Європейського економічно-соціального комітету ⁽¹⁾,

Після консультацій із Комітетом регіонів Європейського Союзу,

Діючи згідно зі звичайною законодавчою процедурою ⁽²⁾,

Оскільки:

- (1) Важливо забезпечити, щоб споживачі та інші учасники ринку мали впевненість у доброчесності на ринках електричної енергії та природного газу, щоб установлені на оптових енергетичних ринках ціни відображали справедливий та конкурентний взаємозв'язок між пропозицією і попитом, та щоб не було практики генерування прибутків завдяки зловживанням на ринку.
- (2) Метою підвищення доброчесності та прозорості на оптових енергетичних ринках є сприяння відкриттю оптових енергетичних ринків та розвитку добросовісної конкуренції на них, що в підсумку буде на користь кінцевих споживачів енергії.
- (3) Рекомендація Комітету європейських регуляторів у сфері цінних паперів та Групи європейських регуляторів ринків електричної енергії та природного газу підтверджує, що сфера дії чинного законодавства неналежним чином покриває питання доброчесності на ринках електричної енергії та природного газу, та рекомендує взяти до уваги відповідні законодавчі положення, пов'язані з енергетичним сектором, які попереджають зловживання на ринку, та врахувати секторальні умови, які не охоплені іншими директивами та регламентами.
- (4) Оптові енергетичні ринки стають дедалі тісніше взаємопов'язаними по всьому Союзу. Зловживання на ринку в одній державі-члені часто впливають не лише на оптові ціни на електричну енергію та природний газ в межах національних кордонів, а також і на роздрібні ціни для споживачів та мікропідприємств. Тому забезпечення доброчесності на ринку не може бути справою самих лише окремих держав-членів. Для формування повноцінного функціонування взаємоз'єднаного та інтегрованого внутрішнього енергетичного ринку вкрай важливим є потужний транскордонний моніторинг ринку.
- (5) Оптові енергетичні ринки охоплюють як ринки товарів, так і ринки деривативів, які мають життєво важливе значення для енергетичних та фінансових ринків, до того ж формування цін в обох секторах є взаємопов'язаним. Вони включають, між іншим, регульовані ринки, багатосторонні торгові майданчики, позабіржові операції та двосторонні договори, незалежно від того чи вони здійснюються через брокерів або напряму.
- (6) Станом на сьогодні, моніторинг енергетичних ринків відбувається або в рамках держав-членів, або за секторами. Залежно від загальної структури ринку та регуляторної ситуації, це може призвести до того, що торговельна діяльність підпадатиме під моніторинг у кількох юрисдикціях з боку кількох різних органів, імовірно розташованих у різних державах-членах. А це матиме наслідком брак ясності щодо розподілу відповідальності, або навіть відсутність моніторингу взагалі.

- (7) Поведінка, яка підриває доброчесність на енергетичних ринках, наразі чітко не заборонена на певних найбільш важливих енергетичних ринках. Для захисту кінцевих споживачів та гарантування доступності цін на енергію для громадян ЄС, вкрай необхідно встановити заборону на таку поведінку.
- (8) Торгівля деривативами, розрахунки за якими можуть відбуватися у фізичній або фінансовій формі, та торгівля товарами використовуються на оптових енергетичних ринках разом. Тому важливо, щоб означення «інсайдерської торгівлі» та «маніпулювання ринком», які власне становлять зловживання на ринку, для ринків деривативів і товарів були сформульовані у сумісний спосіб. Цей Регламент повинен в принципі застосовуватися до всіх укладених угод, але в той самий час він повинен враховувати специфічні характеристики оптових енергетичних ринків.
- (9) Договори роздрібно торгівлі, які стосуються постачання електричної енергії або природного газу кінцевим споживачам, не є чутливими до маніпулювань на ринку тією мірою, якою це стосується оптових договорів, які легко придбаваються і продаються. І все ж, рішення щодо споживання, ухвалені великими споживачами енергії, також можуть впливати на ціни на оптових енергетичних ринках у межах національних кордонів. Тому у контексті забезпечення доброчесності на оптових енергетичних ринках необхідно брати до уваги також договори на постачання, укладені великими споживачами.
- (10) Беручи до уваги результати дослідження, визначені у Повідомленні Комісії від 21 грудня 2010 року під назвою «На шляху до вдосконаленої структури нагляду за ринками для Схеми торгівлі викидами ЄС», Комісії потрібно розглянути можливість подання законодавчої пропозиції для усунення виявлених недоліків стосовно прозорості, доброчесності та нагляду на європейському вуглецевому ринку протягом належного часового періоду.
- (11) Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 714/2009 від 13 липня 2009 року про умови доступу до мережі для транскордонних перетоків електричної енергії ⁽³⁾ та Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 715/2009 від 13 липня 2009 року про умови доступу до мереж транспортування природного газу ⁽⁴⁾ визнають, що для надання змоги усім учасникам ринку оцінювати загальну ситуацію з попитом і пропозицією та визначати причини для коливань оптових цін необхідно забезпечити для таких учасників ринку однаковий доступ до інформації про фізичний статус та ефективність системи.
- (12) Використання або спроба використання інсайдерської інформації при торгівлі від власного імені або від імені третьої сторони необхідно чітко заборонити. Як використання інсайдерської інформації також може розглядатися ситуація, коли оптову торгівлю здійснюють особи, яким відомо або яким має бути відомо, що відповідна інформація є інсайдерською. Інформація стосовно власних планів і стратегій торгівлі учасників ринку не повинна вважатися інсайдерською інформацією. Інформація, яка підлягає обов'язковому опублікуванню згідно з Регламентом (ЄС) № 714/2009 або Регламентом (ЄС) № 715/2009, включно з ухваленими відповідно до них настановами та мережевими кодексами, може слугувати, якщо вона впливає на ціну, як основа для ухвалення учасниками ринку рішень щодо укладення угод на оптові енергетичні продукти, а тому до розкриття такої інформації перед громадськістю може становити інсайдерську інформацію.
- (13) Маніпулювання на оптових енергетичних ринках передбачає дії, що вчиняються особами, які штучно встановлюють ціни на рівні, не обумовленому ринковими силами пропозиції і попиту, включно з фактичною доступністю потужностей виробництва, зберігання або транспортування, а також попиту. Форми маніпулювання ринком включають: розміщення та відкликання неправдивих (фіктивних) заявок, поширення неправдивої або оманливої інформації чи чуток через засоби масової інформації, зокрема через Інтернет, або будь-якими іншими способами; навмисне надання неправдивої інформації суб'єктам господарювання, які забезпечують надання котирувань або звітів про стан ринку, що може вводити в оману учасників ринку, які діють на основі таких котирувань або звітів про стан ринку; та навмисне створення враження про те, що доступність потужності електричної генерації чи доступність природного газу, або доступність потужності з передачі є

іншою, ніж яка насправді технічно доступна, якщо така інформація чинить вплив або може вплинути на ціну оптових енергетичних продуктів. Маніпулювання та його наслідки можуть виникати у транскордонному масштабі, між ринками електричної енергії та природного газу та в рамках фінансових і товарних ринків, включно з ринками квот на викиди.

- (14) До прикладів маніпулювання ринком або спроб маніпулювання ринком належать такі: поведінка особи чи осіб, що діють спільно, спрямована на забезпечення вирішального становища стосовно пропозиції оптового енергетичного продукту або попиту на нього, яка має або може мати вплив на пряме або опосередковане фіксування цін або створення інших несправедливих умов торгівлі; пропозиція, купівля або продаж оптових енергетичних продуктів з метою, наміром або впливом, що вводить в оману учасників ринку, які діють на основі референтних цін. Однак, загальноприйняті ринкові практики, зокрема які застосовуються у сфері фінансових послуг, наразі визначені у статті 1(5) Директиви Європейського Парламенту і Ради 2003/6/ЄС від 28 січня 2003 року про інсайдерську торгівлю та маніпулювання ринком (зловживання на ринку) ⁽⁵⁾, та які можуть бути змінені у разі внесення змін до зазначеної Директиви, можуть бути законним засобом, який учасники ринку могли б використовувати для досягнення вигідних цін на оптові енергетичні продукти.
- (15) Розкриття інсайдерської інформації щодо оптового енергетичного продукту журналістом під час виконання ним своєї професійної діяльності необхідно розглядати з урахуванням правил, що регулюють їх професію, та правил, що регулюють свободу преси, крім випадків, коли такі особи прямо або опосередковано отримують перевагу або доходи завдяки розповсюдженню відповідної інформації, або коли вони розкривають інформацію з наміром ввести ринок в оману стосовно пропозиції, попиту або цін на оптові енергетичні продукти.
- (16) З розвитком фінансових ринків поняття «зловживання на ринку», яке застосовується до таких ринків, буде змінюватися. Для забезпечення належної гнучкості у швидкому реагуванні на такий розвиток Комісії необхідно делегувати повноваження ухвалювати відповідно до статті 290 Договору про функціонування Європейського Союзу акти щодо технічного оновлення термінів та означень стосовно інсайдерської інформації та маніпулювання ринком для цілей забезпечення узгодженості з іншим відповідним законодавством Союзу у сферах фінансових послуг та енергетики. Особливо важливо, щоб Комісія в ході підготовчої роботи проводила належні консультації, у тому числі на рівні експертів. Комісія, під час підготовки та розроблення делегованих актів, повинна забезпечувати одночасне, своєчасне та належне передання відповідних документів Європейському Парламенту і Раді.
- (17) Ефективний моніторинг ринку на рівні Союзу є вкрай необхідним для виявлення та стримування зловживань на оптових енергетичних ринках. Агентство з питань співпраці регуляторних органів у сфері енергетики, засноване згідно з Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 713/2009 ⁽⁶⁾ (далі — «Агентство») є найкращим з можливих кандидатів на здійснення такого моніторингу, оскільки воно має загальноєвропейське бачення ринків електричної енергії та природного газу, а також має необхідні експертні знання з функціонування ринків та систем електричної енергії та природного газу у Союзі. Національні регуляторні органи, які мають комплексне розуміння подій на енергетичних ринках у своїх державах-членах, повинні мати важливу роль у забезпеченні ефективного моніторингу ринку на національному рівні. Тому існує необхідність тісної співпраці та координації між Агентством та національними органами для забезпечення належного моніторингу і прозорості енергетичних ринків. Збір даних Агентством не обмежує права національних органів збирати додаткові дані для національних потреб.
- (18) Ефективний моніторинг ринку вимагає регулярного та своєчасного доступу до обліку угод, а також доступу до структурних даних про потужність і використання об'єктів для виробництва, зберігання, споживання або передавання/транспортування електричної енергії або природного газу. З цієї причини учасники ринку, включно з операторами системи транспортування, постачальники, трейдери, виробники, брокери і великі користувачі, які здійснюють торгівлю оптовими енергетичними продуктами, повинні надавати відповідну інформацію Агентству. Агентство зі свого

боку повинне мати право встановлювати міцні зв'язки з основними організованими торговими майданчиками.

- (19) Щоб забезпечити однакові умови імплементації положень щодо збору даних, необхідно надати Комісії виконавчі повноваження. Такі повноваження повинні здійснюватися відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 182/2011 від 16 лютого 2011 року про правила та загальні принципи стосовно механізмів контролю з боку держав-членів за здійсненням Комісією виконавчих повноважень ⁽⁷⁾. Зобов'язання щодо звітування необхідно зберігати на мінімальному рівні та вони не повинні викликати зайвих витрат або адміністративного тягаря для учасників ринку. Тому однакові правила для звітування інформації повинні пройти аналіз витрат і вигід *ex-ante* для уникнення дубльованого подання інформації, а також для врахування структури звітності, розробленої у рамках іншого відповідного законодавства. Крім того, необхідна інформація або її частини необхідно також збирати і через інших осіб та з інших джерел наскільки це можливо. Якщо учасник ринку або третя сторона, що діє від його імені, торгова звітна система, організований ринок, торгова метчингова система або інша особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, виконала свої зобов'язання щодо звітування перед компетентним органом відповідно до Директиви Європейського Парламенту і Ради 2004/39/ЄС від 21 квітня 2004 року про ринки фінансових інструментів ⁽⁸⁾ або застосовне законодавство Союзу про операції з деривативами, про центральних контрагентів та торгові репозиторії, її зобов'язання щодо звітування повинні вважатися виконаними також і згідно з положеннями цього Регламенту, проте лише якщо вся інформація, що вимагається згідно з цим Регламентом, була надана.
- (20) Важливо, щоб Комісія та Агентство тісно співпрацювали під час імплементації цього Регламенту та відповідним чином консультувалися з європейськими мережами операторів систем передачі електричної енергії або операторів газотранспортних систем, а також із Європейським органом з цінних паперів і ринків, заснованим Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1095/2010 ⁽⁹⁾ (ESMA), з національними регуляторними органами, компетентними фінансовими органами та органами інших держав-членів, такими як національні органи із захисту конкуренції, а також заінтересованими сторонами, серед яких організовані торгові майданчики (наприклад, енергетичні біржі) та учасники ринку.
- (21) Повинен бути створений європейський реєстр учасників ринку, заснований на даних з національних реєстрів, для покращення загальної прозорості та доброчесності на оптових енергетичних ринках. Протягом одного року після створення такого реєстру Комісія повинна оцінити функціонування та користь європейського реєстру учасників ринку у співпраці з Агентством, національними регуляторними органами та у світлі звітів, поданих Агентством Комісії. Якщо на підставі зазначеної оцінки вважатиметься належним, Комісія повинна розглянути доцільність запровадження подальших інструментів для вдосконалення загальної прозорості та доброчесності на оптових енергетичних ринках та для забезпечення рівних умов для учасників ринку в межах усього Союзу.
- (22) Для сприяння ефективному моніторингу усіх аспектів торгівлі оптовими енергетичними продуктами, Агентство повинне встановити механізми для надання доступу до інформації, яку воно отримує про угоди на оптових енергетичних ринках, відповідним органам, зокрема ESMA, національним регуляторним органам, компетентним фінансовим органам держав-членів, національним органам із захисту конкуренції та іншим відповідним органам.
- (23) Агентство повинне забезпечувати операційну безпеку та захист даних, які воно отримує, запобігати несанкціонованому доступу до інформації, яка зберігається в Агентстві, запроваджувати процедури для гарантування того, що зібрані ним дані не використовуються не за призначенням особами, що мають до них доступ. Агентство повинне також переконуватися, що органи, яким воно надає доступ до даних, що зберігаються в Агентстві, здатні підтримувати однаково високий рівень безпеки, та що з ними укладені відповідні угоди про конфіденційність. Додатково повинна бути забезпечена операційна безпека ІТ-систем, що використовуються для опрацювання і передавання даних. При запровадженні ІТ-систем, що забезпечують найвищий можливий рівень конфіденційності даних, Агентство повинне тісно співпрацювати з Європейським агентством мережевої та інформаційної

безпеки (ENISA). Аналогічні правила повинні також застосовуватися до інших органів, яким надано доступ до даних для цілей цього Регламенту.

- (24) Цей Регламент поважає фундаментальні права та дотримується принципів, визнаних, зокрема, Хартією фундаментальних прав Європейського Союзу, як зазначено у статті 6 Договору про Європейський Союз, та конституційні традиції держав-членів, та він повинен застосовуватися з дотриманням права на свободу виразу поглядів та свободу інформації, визнаного у статті 11 Хартії.
- (25) Якщо інформація не є чутливою або втрачає чутливість з комерційної або безпекової точки зору, Агентство повинне зробити таку інформацію доступною для учасників ринку та для широкої громадськості для сприяння підвищенню освіченості на ринку. Така прозорість допоможе розбудувати довіру до ринку та сприятиме нарощуванню знань про функціонування оптових енергетичних ринків. Агентство повинне встановити та оприлюднити правила щодо надання переданої інформації у справедливий і прозорий спосіб.
- (26) Національні регуляторні органи повинні відповідати за забезпечення належного дотримання положень цього Регламенту у державах-членах. Для досягнення цієї мети у них повинні бути необхідні слідчі повноваження, які дадуть їм змогу виконувати подібне завдання в ефективний спосіб. Такі повноваження повинні здійснюватися відповідно до національного права і можуть бути предметом нагляду.
- (27) Агентство повинне забезпечити, щоб застосування цього Регламенту відбувалося в координований спосіб по всій території Союзу, та також щоб воно узгоджувалося із застосуванням Директиви 2003/6/ЄС. Для досягнення цієї мети Агентство повинне публікувати необов'язкові настанови із застосування термінів та означень, визначених у цьому Регламенті, якщо існуватиме необхідність. Такі настанови повинні стосуватися, між іншим, питання прийнятних ринкових практик. Крім того зважаючи на те, що зловживання на ринку, які можуть траплятися на оптових енергетичних ринках, часто зачіпають більше однієї держави-члена, у Агентства повинна бути важлива роль, яка полягає у забезпеченні проведення розслідувань в ефективний та узгоджений спосіб. Щоб цього досягнути, у Агентства повинна бути змога звертатися із запитом про співпрацю та координувати роботу слідчих груп, що складаються з представників залучених національних регуляторних органів та, у відповідних випадках, інших органів, включно з національними органами із захисту конкуренції.
- (28) Агентство повинно бути забезпечено належними фінансовими та людськими ресурсами, щоб воно могло адекватним способом виконувати додаткові завдання, покладені на нього на підставі цього Регламенту. Для цієї мети, такі завдання повинні бути враховані під час процедури підготовки, виконання та контролю бюджету Агентства, як визначено у статтях 23 та 24 Регламенту (ЄС) № 713/2009. Бюджетний орган повинен забезпечити дотримання найкращих стандартів ефективності.
- (29) Національні регуляторні органи, компетентні фінансові органи держав-членів та, у відповідних випадках, національні органи із захисту конкуренції повинні співпрацювати для забезпечення координованого підходу до врегулювання проблеми зловживань на ринку, які відбуваються на оптових енергетичних ринках, що включає як товарні ринки, так і ринки деривативів. Така співпраця повинна включати взаємний обмін інформацією щодо підозрілих дій, які ймовірно є порушенням положень цього Регламенту, Директиви 2003/6/ЄС, або конкурентного права, що здійснюються або здійснювалися на оптових енергетичних ринках. Крім того, така співпраця повинна сприяти узгодженому та однаковому підходу до розслідувань та судових проваджень.
- (30) Важливо, щоб до осіб, які отримують доступ до конфіденційної інформації відповідно до цього Регламенту, застосовувався обов'язок збереження таємниці конфіденційної інформації. Агентство, національні регуляторні органи та компетентні фінансові органи держав-членів та національні органи із захисту конкуренції повинні забезпечувати конфіденційність, цілісність та захист інформації, яку вони отримують.
- (31) Важливо, щоб санкції за порушення цього Регламенту були пропорційними, ефективними та стримувальними, та щоб вони відповідали тяжкості порушень, завданих споживачам шкоди та

потенційній вигоді від торгівлі з використанням інсайдерської інформації та маніпулювання ринком. Застосування таких санкцій повинне відбуватися відповідно до національного права. Визнаючи взаємозалежність між торгівлею деривативами продуктів електричної енергії та природного газу та торгівлею власне електричною енергією та природним газом, санкції за порушення цього Регламенту повинні узгоджуватися із санкціями, ухваленими державами-членами при імplementації Директиви 2003/6/ЄС. Беручи до уваги консультацію щодо Повідомлення Комісії від 12 грудня 2010 року під назвою «Посилення санкційних режимів для сектора фінансових послуг», Комісія повинна розглянути можливість подання пропозиції для гармонізації мінімальних стандартів санкційних систем держав-членів у межах обумовлених часових рамок. Цей Регламент не має впливу ані на національні правила щодо стандартів доказування, ані на обов'язки національних регуляторних органів та судів держав-членів щодо забезпечення достатньої фактологічної обґрунтованості справ, якщо такі правила та обов'язки є сумісними із загальними принципами права Союзу.

(32) Оскільки цілі цього Регламенту, а саме забезпечення гармонізації системи для забезпечення прозорості та добросовісності на оптовому енергетичному ринку, неможливо досягти достатньою мірою на рівні держав-членів, але можна досягти на рівні Союзу, Союз може ухвалювати інструменти згідно з принципом субсидіарності, як передбачено в статті 5 Договору про Європейський Союз. Згідно з принципом пропорційності, як визначено у згаданій вище статті, цей Регламент не виходить за межі необхідного для досягнення такої мети,

УХВАЛИЛИ ЦЕЙ РЕГЛАМЕНТ:

Стаття 1

Предмет, сфера застосування та зв'язок із іншим законодавством Союзу

1. Цим Регламентом встановлюються правила, що узгоджуються з правилами, які застосовуються на фінансових ринках, та з належним функціонуванням оптових енергетичних ринків з урахуванням їхніх специфічних характеристик і забороняють недобросовісні практики, що негативно впливають на такі ринки. Цей Регламент передбачає моніторинг оптових енергетичних ринків з боку Агентства з питань співробітництва регуляторних органів у сфері енергетики (далі — «Агентство») у тісній співпраці з національними регуляторними органами, та з урахуванням взаємодії оптових енергетичних ринків зі Схемою торгівлі викидами.
2. Цей Регламент застосовується до торгівлі оптовими енергетичними продуктами. Статті 3 та 5 цього Регламенту не застосовуються до оптових енергетичних продуктів, які є фінансовими інструментами та до яких застосовуються положення статті 9 Директиви 2003/6/ЄС. Положення цього Регламенту не обмежують положень Директиви 2003/6/ЄС та Директиви 2004/39/ЄС, а також застосуванню конкурентного права ЄС до практик, на які розповсюджується дія цього Регламенту.
3. Агентство, національні регуляторні органи, Європейський орган з цінних паперів і ринків (ESMA), компетентні фінансові органи, держави-члени та, у відповідних випадках, національні органи із захисту конкуренції повинні співпрацювати, щоб забезпечити узгоджений підхід до застосування відповідних правил у випадку здійснення операцій з одним або кількома фінансовими інструментами, до яких застосовуються положення статті 9 Директиви 2003/6/ЄС, та одним чи кількома оптовими енергетичними продуктами, до яких застосовуються положення статей 3, 4 та 5 цього Регламенту.
4. Адміністративна рада Агентства забезпечує виконання Агентством завдань, покладених на нього цим Регламентом, відповідно до положень цього Регламенту та Регламенту (ЄС) № 713/2009.
5. Директор Агентства радиться з Радою регуляторів Агентства щодо всіх аспектів імplementації цього Регламенту, та належним чином враховує її висновки та рекомендації.

Стаття 2

Терміни та означення

Для цілей цього Регламенту застосовують такі терміни та означення:

- (1) «інсайдерська інформація» означає точну інформацію, яка не оприлюднювалася, що прямо або опосередковано стосується одного або більше енергетичних продуктів та, у разі її оприлюднення, здатна істотно впливати на ціни таких оптових енергетичних продуктів.

Для цілей цього означення поняття «інформація» означає:

- (a) інформацію, яка підлягає обов'язковому опублікуванню згідно з Регламентом (ЄС) № 714/2009 та Регламентом (ЄС) № 715/2009, включно з ухваленими відповідно до них настановами та мережевими кодексами;
- (b) інформацію про потужність та використання об'єктів для виробництва, зберігання, споживання або транспортування електричної енергії або природного газу, а також потужність та використання об'єктів СПГ, у тому числі заплановану чи незаплановану недоступність таких об'єктів;
- (c) інформацію, яка підлягає розкриттю згідно із законодавчими та регуляторними положеннями Союзу чи національного рівня, правилами ринку, договорами чи звичаями на відповідному оптовому енергетичному ринку, оскільки така інформація може істотно впливати на ціни оптових енергетичних продуктів; та
- (d) іншу інформацію, яку розсудливі учасники ринку, ймовірно, використовували б для ухвалення рішень щодо здійснення операції з оптовими енергетичними продуктами або для подання заявок на торгівлю ними.

Інформація вважається точною, якщо вона визначає набір обставин, які існують або існування яких можна обґрунтовано очікувати, або подію, яка настала або настання якої можна обґрунтовано очікувати, та є достатньо конкретною, щоб давати змогу робити висновки про можливий вплив такого набору обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів;

- (2) «маніпулювання ринком» означає:

- (a) здійснення будь-якої операції або подання будь-якої заявки на торгівлю оптовими енергетичними продуктами, які:
  - (i) надають або, ймовірно, можуть надати неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;
  - (ii) встановлюють або є спробою встановлення особою або групою осіб, що діють за домовленістю, штучної ціни одного або більше оптових енергетичних продуктів, окрім випадків, коли особа, яка здійснює операцію або подає заявку на торгівлю, підтверджує, що вона діє на законних підставах, та коли операція чи заявка на торгівлю відповідає загальноприйнятим практикам на відповідному оптовому енергетичному ринку; або
  - (iii) передбачають застосування або спроби застосування засобів маніпуляції або будь-якої іншої форми обману чи махінацій, які надають або, ймовірно, можуть надавати неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;

або

- (b) розповсюдження через засоби масової інформації, в тому числі Інтернет, інформації, яка надає або, ймовірно, може надати неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни, у тому числі розповсюдження чуток та неправдивих чи оманливих новин, якщо особі, яка їх розповсюджує, відомо або має бути відомо, що відповідна інформація є неправдивою або оманливою.

Випадки розповсюдження інформації для цілей журналістської або художньої діяльності оцінюються з урахуванням норм, що регулюють свободу преси та свободу виразу поглядів у інших засобах масової інформації, крім випадків, коли:

- (i) відповідна особа в результаті розповсюдження зазначеної інформації прямо чи опосередковано отримує перевагу чи прибуток; або
- (ii) розкриття або розповсюдження інформації здійснюється з метою введення ринку в оману щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;

(3) «спроба маніпулювання ринком» означає:

- (a) здійснення будь-якої операції, подання будь-якої заявки на торгівлю або вчинення будь-яких інших дій щодо оптового енергетичного продукту з наміром:
  - (i) надання неправдивих або оманливих сигналів щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;
  - (ii) встановлення штучної ціни одного або кількох оптових енергетичних продуктів, окрім випадків, коли особа, яка здійснює операцію або подає заявку на торгівлю, підтверджує, що вона діє на законних підставах, та коли операція чи заявка на торгівлю відповідає загальноприйнятим практикам на відповідному оптовому енергетичному ринку; або
  - (iii) застосування засобів маніпуляції або будь-якої іншої форми обману чи махінацій, які надають або, ймовірно, можуть надати неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;

або

- (b) розповсюдження через засоби масової інформації, у тому числі Інтернет, або в будь-який інший спосіб інформації з метою надання неправдивих або оманливих сигналів щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни;

(4) «оптові енергетичні продукти» означає визначені нижче договори та деривативи, незалежно від того, де та яким чином відбувається торгівля ними:

- (a) договори на постачання електричної енергії чи природного газу, місцем постачення яких є територія Союзу;
- (b) деривативи, пов'язані з електричною енергією або природним газом, виробленою/ видобутим, проданими або постаченими на території Союзу;
- (c) договори, які стосуються транспортування електричної енергії чи природного газу на території Союзу;
- (d) деривативи, які стосуються транспортування електричної енергії чи природного газу на території Союзу.

Договори про постачання та розподіл електричної енергії або природного газу для користування кінцевих споживачів не є оптовими енергетичними продуктами. Однак, договори про постачання та розподіл електричної енергії або природного газу кінцевим споживачам, спроможність споживання яких є вищою за порогове значення, визначене у другому параграфі пункту (5), вважаються оптовими енергетичними продуктами;

(5) «спроможність споживання» означає обсяг споживання кінцевим споживачем електричної енергії або природного газу на умовах максимальної виробничої потужності. Вона включає загальний обсяг споживання такого споживача як окремого суб'єкта господарювання на ринках із взаємопов'язаними оптовими цінами.

У розрізі цього означення споживання на окремих заводах, підконтрольних окремому суб'єкту господарювання, спроможність споживання якого не перевищує 600 ГВт на рік, не враховується за умови, що такі заводи не мають спільного впливу на ціни на оптовому енергетичному ринку, оскільки вони географічно розташовані на різних відповідних ринках;

(6) «оптовий енергетичний ринок» означає будь-який ринок на території Союзу, на якому здійснюється торгівля оптовими енергетичними продуктами;

- (7) «учасник ринку» означає будь-яку особу, в тому числі операторів системи транспортування, яка здійснює операцію, в тому числі розміщує заявку на торгівлю, на одному чи кількох оптових енергетичних ринках;
- (8) «особа» означає будь-яку фізичну чи юридичну особу;
- (9) «компетентний фінансовий орган» означає компетентний орган, призначений згідно з процедурою, визначеною статтею 11 Директиви 2003/6/ЄС;
- (10) «національний регуляторний орган» означає національні регуляторні органи, призначені згідно зі статтею 35(1) Директиви Європейського Парламенту і Ради 2009/72/ЄС від 13 липня 2009 року щодо спільних правил функціонування внутрішнього ринку електричної енергії ⁽¹⁰⁾, або статтею 39(1) Директиви Європейського Парламенту і Ради 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року щодо спільних правил функціонування внутрішнього ринку природного газу ⁽¹¹⁾;
- (11) «оператор системи транспортування» має означення, закріплене у пункті 4 статті 2 Директиви 2009/72/ЄС («оператор системи передачі») та у пункті 4 статті 2 Директиви 2009/73/ЄС («оператор газотранспортної системи»);
- (12) «материнська компанія» означає материнську компанію у значенні, закріпленому статтями 1 та 2 Сьомої Директиви Ради 83/349/ЄЕС від 13 червня 1983 року, що ґрунтується на статті 54(3)(g) Договору про консолідовану звітність ⁽¹²⁾;
- (13) «пов'язаний суб'єкт господарювання» означає дочірню компанію або інший суб'єкт господарювання, часткою участі у яких володіє відповідний суб'єкт господарювання, або суб'єкт господарювання, пов'язаний з іншим суб'єктом господарювання у значенні статті 12 (1) Директиви Ради 83/349/ЄЕС;
- (14) «розподіл природного газу» має означення, закріплене в пункті (5) статті 2 Директиви 2009/73/ЄС;
- (15) «розподіл електричної енергії» має означення, закріплене в пункті (5) статті 2 Директиви 2009/72/ЄС.

Стаття 3

Заборона інсайдерської торгівлі

1. Особам, які володіють інсайдерською інформацією щодо оптових енергетичних продуктів, заборонено:
  - (a) використовувати таку інформацію для придбання або продажу, вжиття спроб щодо придбання чи продажу, від власного імені чи від імені третьої особи, прямо чи опосередковано, оптових енергетичних продуктів, яких стосується така інформація;
  - (b) розкривати таку інформацію будь-якій третій особі, крім випадків, коли таке розкриття здійснюється у звичайному порядку в рамках виконання їхніх службових, професійних чи робочих обов'язків;
  - (c) рекомендувати іншій особі чи схилити іншу особу, на основі інсайдерської інформації, до придбання чи продажу оптових енергетичних продуктів, яких стосується така інформація.
2. Визначена у параграфі 1 заборона застосовується до таких осіб, які володіють інсайдерською інформацією щодо оптових енергетичних продуктів:
  - (a) членів адміністративних, керівних чи наглядових органів суб'єкта господарювання;
  - (b) осіб, які володіють часткою в капіталі суб'єкта господарювання;
  - (c) осіб, які мають доступ до інформації в ході виконання своїх службових, професійних чи робочих обов'язків;
  - (d) осіб, які отримали таку інформацію внаслідок вчинення злочинних дій;
  - (e) осіб, яким відомо або яким має бути відомо, що відповідна інформація є інсайдерською.

3. Положення пунктів (а) та (с) параграфу 1 цієї статті не застосовуються до операцій із придбання електричної енергії чи природного газу операторами систем транспортування для забезпечення безпечного та надійного функціонування систем згідно з обов'язками, покладеними на них пунктами (d) та (е) статті 12 Директиви 2009/72/ЄС або пунктами (а) та (с) статті 13(1) Директиви 2009/73/ЄС.

4. Положення цієї статті не застосовуються до:

- (а) операцій, що здійснюються для виконання зобов'язань, які виникли внаслідок придбання чи продажу оптових енергетичних продуктів, коли такі зобов'язання випливають з договору або заявки на торгівлю, укладеного/ розміщеної до моменту отримання відповідною особою інсайдерської інформації;
- (b) операцій, здійснених виробниками електричної енергії та природного газу, операторами газосховищ або операторами терміналів для імпорту СПГ, виключно з метою покриття безпосередніх фізичних втрат, що виникли в результаті незапланованих відключень, якщо невжиття таких заходів позбавило б учасника ринку можливості виконати існуючі договірні зобов'язання або коли такі заходи були вжиті за згодою відповідних операторів системи транспортування для забезпечення її безпечного та надійного функціонування. У таких ситуаціях відповідна інформація про операції повідомляється Агентству та національному регуляторному органу. Обов'язок з надання такої інформації не обмежує обов'язків, визначених у статті 4 (1);
- (с) учасників ринку, що діють згідно з національними правилами на випадок надзвичайних ситуацій, у випадку втручання національних органів з метою забезпечення надійного постачання електричної енергії та природного газу і повного чи часткового тимчасового зупинення роботи ринкових механізмів держави-члена. У таких випадках органи, відповідальні за планування на випадок надзвичайних ситуацій, забезпечують опублікування інформації згідно зі статтею 4.

5. Якщо особа, яка володіє інсайдерською інформацією про оптові енергетичні продукти, є юридичною особою, визначені у параграфі 1 заборони застосовуються також до фізичних осіб, які ухвалюють рішення щодо здійснення операції від імені відповідної юридичної особи.

6. Випадки розповсюдження інформації для цілей журналістської або художньої діяльності оцінюються з урахуванням норм, що регулюють свободу преси та свободу вияву поглядів у інших засобах масової інформації, крім випадків, коли:

- (а) відповідна особа в результаті розповсюдження зазначеної інформації прямо чи опосередковано отримує перевагу чи прибуток; або
- (b) розкриття або розповсюдження інформації здійснюється з метою введення ринку в оману щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їх ціни.

Стаття 4

Обов'язок опублікування інсайдерської інформації

1. Учасники ринку зобов'язані ефективно та своєчасно оприлюднювати наявну в них інсайдерську інформацію щодо господарської діяльності чи об'єктів, які належать чи підконтрольні відповідному учаснику ринку, його материнській компанії чи пов'язаному з ним суб'єкту господарювання або об'єктів, за операційну діяльність яких повністю чи частково відповідає такий учасник ринку чи суб'єкт господарювання. Це передбачає оприлюднення інформації про потужність та використання об'єктів для виробництва, зберігання, споживання або транспортування електричної енергії або природного газу, а також потужність та використання об'єктів СПГ, у тому числі заплановану чи незаплановану недоступність таких об'єктів.

2. У виняткових випадках учасник ринку може під власну відповідальність відкласти публічне розкриття інсайдерської інформації з метою запобігання завданню шкоди його законним інтересам, за умови, що такі дії не вводять суспільство в оману та що відповідний учасник ринку в змозі забезпечити конфіденційність такої інформації і не використовує таку інформацію для ухвалення рішень щодо торгівлі оптовими енергетичними продуктами. У такому разі учасник ринку зобов'язаний негайно

надати відповідну інформацію, разом із обґрунтуванням рішення щодо відкладення її публічного розкриття, Агентству та відповідному національному регуляторному органу, з урахуванням положень статті 8(5).

3. У разі розкриття самим учасником ринку або особою, що працює на нього чи діє від його імені, інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів у ході виконання їхніх службових, професійних чи робочих обов'язків, як передбачено пунктом (b) статті 3(1), такий учасник ринку або особа повинні забезпечити одночасне, повне та ефективне публічне розкриття відповідної інформації. У разі ненавмисного розкриття інформації учасник ринку зобов'язаний забезпечити повне та ефективне публічне розкриття такої інформації в найкоротший можливий строк після ненавмисного розкриття. Положення цього параграфу не застосовуються, якщо на особу, яка отримує інформацію, покладений обов'язок зі збереження конфіденційності, незалежно від того, звідки походить такий обов'язок — із закону, нормативно-правового акта, статуту чи договору.

4. Опублікуванням інсайдерської інформації, в тому числі в агрегованій формі, згідно з Регламентом (ЄС) № 714/2009 або Регламентом (ЄС) № 715/2009, чи ухваленими відповідно до них настановами та мережевими кодексами, вважається її одночасне, повне та ефективне публічне розкриття.

5. Якщо оператор системи транспортування звільняється від виконання обов'язку публікувати певні дані згідно з Регламентом (ЄС) № 714/2009 або Регламентом (ЄС) № 715/2009, він також звільняється від обов'язку, передбаченого параграфом 1 цієї статті, щодо таких даних.

6. Параграфи 1 та 2 не обмежують обов'язків учасників ринку, передбачених Директивою 2009/72/ЄС та Директивою 2009/73/ЄС, Регламентом (ЄС) 714/2009 та Регламентом (ЄС) 715/2009, у тому числі настановами та мережевими кодексами, ухваленими відповідно до зазначених директив та регламентів, зокрема щодо строків та методу опублікування інформації.

7. Параграфи 1 та 2 не обмежують прав учасників ринку відкладати оприлюднення чутливої інформації, пов'язаної із захистом критичної інфраструктури, визначеної в пункті (d) статті 2 Директиви Ради 2008/114/ЄС від 8 грудня 2008 року про ідентифікацію і визначення європейських критичних інфраструктур та оцінювання необхідності покращення їх охорони та захисту ⁽¹³⁾, якщо така інформація класифікована як секретна у відповідній країні.

Стаття 5

Заборона маніпулювання ринком

Будь-яка участь та будь-які спроби участі в маніпулюванні оптовими енергетичними ринками заборонені.

Стаття 6

Технічне оновлення означень термінів «інсайдерська інформація» та «маніпулювання ринком»

1. Комісію уповноважено ухвалювати делеговані акти відповідно до статті 20 для:

- (a) оновлення означень, закріплених пунктами (1), (2), (3) та (5) статті 2 для забезпечення їх відповідності положенням іншого відповідного законодавства Союзу у сферах фінансових послуг та енергетики; та
- (b) оновлення таких означень з метою врахування майбутніх змін на оптових енергетичних ринках.

2. Передбачені параграфом 1 делеговані акти повинні враховувати щонайменше таке:

- (a) специфічні особливості функціонування оптових енергетичних ринків, у тому числі специфічні особливості ринків газу та електричної енергії, а також взаємодію між товарними ринками та ринками деривативів;
- (b) можливість маніпуляцій при здійсненні міждержавних операцій, операцій між ринками електричної енергії та природного газу, а також на товарних ринках і ринках деривативів;

- (c) потенційний вплив фактичного чи запланованого виробництва, споживання, використання потужностей транспортування чи потужностей зі зберігання на ціни на оптовому енергетичному ринку;
- (d) мережеві кодекси та рамкові настанови, ухвалені згідно з Регламентом (ЄС) № 714/2009 та Регламентом (ЄС) № 715/2009.

Стаття 7

Моніторинг ринку

1. Агентство здійснює моніторинг діяльності з торгівлі оптовими енергетичними продуктами для виявлення торгових операцій, що здійснюються на основі інсайдерської інформації чи маніпулювання ринком, і запобігання їм. Агентство збирає дані для аналізу та моніторингу оптових енергетичних ринків у порядку, визначеному статтею 8.

2. При здійсненні передбаченого параграфом 1 моніторингу оптових енергетичних ринків національні регуляторні органи співпрацюють одне з одним на регіональному рівні, а також з Агентством. Для таких цілей національні регуляторні органи повинні мати доступ до відповідної інформації Агентства, зібраної останнім відповідно до параграфа 1 цієї статті та статті 10(2). Національні регуляторні органи можуть також здійснювати моніторинг діяльності з торгівлі оптовими енергетичними продуктами на національному рівні.

Держави-члени можуть покласти на свої національні органи із захисту конкуренції або створений при таких органах підрозділ моніторингу ринку обов'язок з моніторингу ринку разом з національним регуляторним органом. Під час здійсненні такого моніторингу ринку національний орган із захисту конкуренції або підрозділ моніторингу мають права та обов'язки, закріплені за національним регуляторним органом першим підпараграфом цього параграфа, другим реченням другого підпараграфа параграфа 3 цієї статті, другим реченням статті 4(2), першим реченням статті 8(5) та статтею 16.

3. Агентство щонайменше щорічно подає Комісії звіти про результати своєї діяльності за цим Регламентом та надає їх для публічного доступу. У таких звітах Агентство аналізує функціонування та прозорість різних категорій торгових майданчиків та способів торгівлі, та може надавати Комісії рекомендації щодо правил, стандартів та процедур ринку, спрямованих на підвищення доброчесності на ньому та покращення функціонування внутрішнього ринку. Агентство також може оцінювати здатність будь-яких мінімальних вимог до організованих ринків впливати на підвищення прозорості на них. Такі звіти можуть об'єднуватися зі звітом, передбаченим статтею 11(2) Регламенту (ЄС) № 713/2009.

Агентство може надавати Комісії рекомендації щодо інформації про операції, в тому числі щодо заявок на торгівлю, яку воно вважає необхідною для забезпечення ефективного та результативного моніторингу оптових ринків енергії. Перед наданням таких рекомендацій Агентство консультується із заінтересованими сторонами, зокрема з національними регуляторними органами, компетентними фінансовими органами держав-членів, національними органами із захисту конкуренції та ESMA.

Усі рекомендації надаються для ознайомлення Європейському Парламенту, Раді, Комісії та громадськості.

Стаття 8

Збір даних

1. Учасники ринку, особи та органи влади, визначені в пунктах (b)–(f) параграфа 4, від свого імені надають Агентству інформацію про операції на оптовому енергетичному ринку, в тому числі заявки на торгівлю. Така інформація повинна чітко визначати вид придбаних та проданих енергетичних продуктів, договірну ціну та обсяг, дати та час виконання операцій, сторін операції, бенефіціарів операції та будь-які інші важливі обставини. Загалом відповідальність за надання інформації покладається на учасників ринку, проте в разі отримання необхідної інформації від особи чи органу,

визначених у пунктах (b)–(f) параграфу 4, обов'язки зі звітування, покладені на відповідного учасника ринку, вважаються виконаними.

2. Комісія за допомогою імплементаційних актів:

- (a) визначає список договорів та деривативів, у тому числі заявок на торгівлю, які є предметом звітування згідно з параграфом 1, а також, у відповідних випадках, *мінімальну* порогову вартість операцій для цілей звітування, якщо доцільно;
- (b) встановлює єдині правила надання інформації, яка вимагається параграфом 1;
- (c) визначає форму та строки подання такої інформації.

Такі імплементаційні акти повинні ухвалюватися відповідно до експертної процедури, зазначеної у статті 21(2). У них мають бути враховані існуючі системи звітування.

3. Особи, визначені в пунктах (a)–(d) параграфу 4, які повідомили про операції згідно з Директивою 2004/39/ЄС або застосовним законодавством Союзу про операції з деривативами, про центральних контрагентів та торгові репозиторії, не зобов'язані виконувати обов'язки щодо звітування про такі операції повторно.

Без обмеження положень першого підпараграфу цього параграфу, передбачені пунктом 2 імплементаційні акти можуть передбачати отримання Агентством інформації про операції на оптовому енергетичному ринку з організованих ринків, торгових систем матчингу (trade matching systems) та звітування.

4. Для цілей параграфу 1 інформація надається:

- (a) учасником ринку;
- (b) третьою особою, яка діє від імені учасника ринку;
- (c) торговими системами звітування;
- (d) організованим ринком, торговою системою матчингу чи особами, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами;
- (e) торговим репозиторієм, зареєстрованим чи визнаним згідно із застосовним законодавством Союзу про операції з деривативами, про центральних контрагентів та торгові репозиторії; або
- (f) компетентним органом, який отримав інформацію згідно зі статтею 25(3) Директиви 2004/39/ЄС, або ESMA, коли він отримує інформацію згідно із застосовним законодавством Союзу про операції з деривативами, про центральних контрагентів та торгові репозиторії.

5. Для цілей моніторингу торгівлі на оптових енергетичних ринках учасники ринку надають Агентству та національним регуляторним органам інформацію про потужність та використання об'єктів для виробництва, зберігання, споживання або транспортування електричної енергії або природного газу, а також про потужність та використання об'єктів СПГ, в тому числі заплановану чи незаплановану недоступність таких об'єктів. Покладені на учасників ринку обов'язки зі звітування, за можливості, мінімізуються шляхом отримання необхідної інформації — повністю чи частково — з наявних джерел.

6. Комісія за допомогою імплементаційних актів:

- (a) встановлює єдині правила надання інформації, яка вимагається параграфом 5, та відповідні порогові значення для цілей звітування, якщо доцільно;
- (b) визначає форму та строки подання такої інформації.

Такі імплементаційні акти повинні ухвалюватися відповідно до експертної процедури, зазначеної у статті 21(2). У них повинні бути враховані існуючі обов'язки зі звітування, передбачені Регламентом (ЄС) № 714/2009 та Регламентом (ЄС) № 715/2009.

Реєстрація учасників ринку

1. Учасники ринку, що здійснюють операції, інформація про які має надаватись Агентству згідно зі статтею 8(1), реєструються в національному регуляторному органі держави-члена, в якій вони були створені чи резидентами якої вони є, або, якщо вони не були створені на території Союзу та не є його резидентами — органі держави-члена, в якій вони здійснюють свою діяльність.

Учасники ринку реєструються лише в одному національному регуляторному органі. Держави-члени не повинні вимагати від учасника ринку, який уже зареєстрований в іншій державі-члені, здійснювати повторну реєстрацію.

Реєстрація учасників ринку не звільняє від обов'язків дотримуватися застосовних правил торгівлі і балансування.

2. Не пізніше ніж через 3 місяці після ухвалення Комісією імплементаційних актів, передбачених статтею 8(2), національні регуляторні органи створюють національні реєстри учасників, які вони зобов'язані регулярно оновлювати. У такому реєстрі кожному учаснику ринку присвоюється унікальний ідентифікаційний код і міститься інформація, достатня для ідентифікації учасника ринку, в тому числі відповідна інформація щодо його коду платника ПДВ, місця створення, осіб, відповідальних за його операційні та торгові рішення, та кінцевого контролера чи бенефіціара торговельних операцій учасника ринку.

3. Національні регуляторні органи передають інформацію зі своїх національних реєстрів Агентству у визначеному останнім форматі. Агентство визначає такий формат у співпраці із зазначеними органами та публікує інформацію про нього до 29 червня 2012 року. На основі інформації, наданої національними регуляторними органами, Агентство створює Європейський реєстр учасників ринку. Доступ до Європейського реєстру надається національним регуляторним органам та іншим відповідним органам влади. Згідно зі статтею 17, Агентство може ухвалити рішення щодо відкриття Європейського реєстру або окремих його частин для публічного доступу за умови, що при цьому не розкривається комерційно чутлива інформація окремих учасників ринку.

4. Визначені в параграфі 1 цієї статті учасники ринку подають реєстраційну форму до національного регуляторного органу перед здійсненням операції, інформація про яку має надаватись Агентству згідно зі статтею 8(1).

5. Визначені в параграфі 1 учасники ринку негайно повідомляють національний регуляторний орган про будь-які зміни в інформації, що була надана в реєстраційній формі.

Стаття 10

Обмін інформацією між Агентством та іншими органами влади

1. Агентство запроваджує механізми обміну інформацією, яку воно отримує згідно зі статтею 7(1) та статтею 8, із національними регуляторними органами, іншими відповідними органами та компетентними фінансовими органами держав-членів, національними органами із захисту конкуренції та ESMA. Перед запровадженням таких механізмів Агентство консулюється із зазначеними органами.

2. Агентство надає доступ до визначених у параграфі 1 механізмів лише тим органам, які впровадили системи, що дозволяють Агентству виконувати вимоги, передбачені статтею 12(1).

3. Торгові репозиторії, зареєстровані чи визнані згідно із застосовним законодавством Союзу про операції з деривативами, про центральних контрагентів та торгові репозиторії, надають Агентству доступ до зібраної ними відповідної інформації про оптові енергетичні продукти та деривативи щодо квот на викиди.

ESMA передає Агентству інформацію про операції з оптовими енергетичними продуктами, отриману згідно зі статтею 25(3) Директиви 2004/39/ЄС та застосовним законодавством Союзу про операції з деривативами, про центральних контрагентів та торгові репозиторії. Компетентні органи, які отримують

інформацію про операції з оптовими енергетичними продуктами згідно зі статтею 25(3) Директиви 2004/39/ЄС, передають таку інформацію Агентству.

Агентство та органи, відповідальні за нагляд за торгівлею квотами на викиди або деривативами квот на викиди, співпрацюють одне з одним та створюють відповідні механізми для надання Агентству доступу до інформації про операції із зазначеними квотами та деривативами, якщо такі органи збирають таку інформацію.

Стаття 11

Захист даних

Цей Регламент не обмежує обов'язків держав-членів, пов'язаних із опрацюванням персональних даних, визначеним Директивою Європейського Парламенту і Ради 95/46/ЄС від 24 жовтня 1995 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних та про вільний рух таких даних ⁽¹⁴⁾ та обов'язків Агентства, пов'язаних із опрацюванням персональних даних при виконанні його функцій, визначеним Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 45/2001 від 18 грудня 2000 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацювання персональних даних установами та органами Співтовариства і про вільний рух таких даних ⁽¹⁵⁾.

Стаття 12

Операційна надійність

1. Агентство забезпечує конфіденційність, цілісність та захист інформації, отриманої згідно зі статтею 4(2) та статтями 8 і 10. Агентство вживає всіх необхідних заходів для запобігання неналежному використанню інформації або несанкціонованому доступу до інформації, що зберігається в його системах.

Національні регуляторні органи та компетентні фінансові органи держав-членів, національні органи із захисту конкуренції, ESMA та інші відповідні органи забезпечують конфіденційність, цілісність та захист інформації, яку вони отримують згідно зі статтями 4(2), 7(2), 8(5) або 10, та вживають заходів для запобігання неналежному використанню такої інформації.

Агентство визначає джерела операційних ризиків і мінімізує їх шляхом розробки відповідних систем, контрольних заходів та процедур.

2. Згідно зі статтею 17, Агентство може ухвалити рішення щодо відкриття частини інформації, якою воно володіє, для публічного доступу, за умови що при цьому не розкривається та не може бути з'ясована комерційно чутлива інформація про конкретних учасників ринку, конкретні операції чи конкретні торгові майданчики.

Агентство надає свою базу даних без комерційно чутливої інформації для наукових цілей із дотриманням вимог щодо конфіденційності.

Інформація публікується чи надається для доступу з метою підвищення прозорості на оптових енергетичних ринках та за умови, що це не призводить до будь-якого спотворення конкуренції на таких енергетичних ринках.

Агентство розповсюджує інформацію у справедливий спосіб згідно з прозорими правилами, які воно розробляє та надає для публічного доступу.

Стаття 13

Імплементація заборони зловживань на ринку

1. Національні регуляторні органи забезпечують застосування заборон, визначених статтями 3 та 5, а також виконання обов'язків, визначених статтею 4.

Кожна держава-член забезпечує надання своїм національним регуляторним органам слідчих та виконавчих повноважень, необхідних для виконання зазначеної функції, до 29 червня 2013 року. Такі повноваження виконуються у пропорційний спосіб.

Такі повноваження можуть виконуватися:

- (a) безпосередньо;
- (b) у співпраці з іншими органами;
- (c) шляхом звернення до компетентних судових органів.

У відповідних випадках національні регуляторні органи можуть виконувати слідчі повноваження у співпраці з організованим ринком, торговими матчінговими системами та іншими особами, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, визначеними у пункті (d) статті 8(4).

2. Визначені в параграфі 1 слідчі та виконавчі повноваження обмежуються метою розслідування. Вони виконуються згідно з положеннями національного права і передбачають право:

- (a) мати доступ до будь-яких відповідних документів у будь-якій формі та отримувати їх копії;
- (b) вимагати інформацію від будь-яких відповідних осіб, у тому числі осіб, які беруть участь у процесі передачі заявок або здійснення відповідних операцій, а також їх керівників та, за необхідності, викликати та заслуховувати таких осіб чи керівників;
- (c) проводити інспектування на місцях;
- (d) вимагати наявні телефонні записи та записи потоку обміну даними;
- (e) вимагати припинення будь-якої практики, яка суперечить цьому Регламенту або ухваленим на його основі делегованим чи імплементаційним актам;
- (f) звертатися до суду з вимогою про замороження або арешт активів;
- (g) звертатися до суду або будь-якого іншого компетентного органу з вимогою про тимчасову заборону професійної діяльності.

Стаття 14

Право на оскарження

Держави-члени забезпечують існування на національному рівні відповідних механізмів, які надають стороні, що постраждала від рішення регуляторного органу, право оскаржити таке рішення в органі, незалежному від заінтересованих сторін та будь-якого уряду.

Стаття 15

Обов'язки осіб, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами

Будь-яка особа, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами та з обґрунтованих причин підозрює, що певна операція може порушувати статті 3 та 5, зобов'язана негайно повідомити про таку операцію національний регуляторний орган.

Особи, які професійно організують операції з оптовими енергетичними продуктами, запроваджують і використовують ефективні механізми та процедури для виявлення порушень статей 3 та 5.

Стаття 16

Співпраця на рівні Союзу та на національному рівні

1. Агентство намагається забезпечити виконання національними регуляторними органами їх завдань за цим Регламентом у скоординований та узгоджений спосіб.

За необхідності Агентство публікує необов'язкові настанови із застосування визначень, закріплених статтею 2.

Національні регуляторні органи співпрацюють з Агентством та одне з одним, у тому числі на регіональному рівні, для виконання своїх обов'язків згідно з цим Регламентом.

Національні регуляторні органи, компетентні фінансові органи та національні органи із захисту конкуренції держав-членів можуть налагодити співпрацю у відповідних формах для забезпечення ефективного та результативного виконання слідчих та виконавчих функцій, а також забезпечення узгодженого та послідовного підходу до розслідування, судового розгляду і забезпечення виконання цього Регламенту та іншого законодавства у сфері фінансів та захисту конкуренції.

2. Якщо національні регуляторні органи з обґрунтованих причин підозрюють, що дії, які порушують цей Регламент, вчиняються або були вчинені у їхній чи іншій державі-члені, вони повинні негайно повідомити про це Агентство.

Якщо національний регуляторний орган підозрює, що в іншій державі-члені вчиняються дії, які впливають на оптові ринки енергії або на ціну оптових енергетичних продуктів у його державі-члені, він може звернутися до Агентства із проханням про вжиття дій згідно з параграфом 4 цієї статті, а якщо такі дії впливають на фінансові інструменти відповідно до статті 9 Директиви 2003/6/ЄС — про вжиття дій згідно з пунктом 3 цієї статті.

3. Для забезпечення скоординованого та узгодженого підходу до зловживань на оптових енергетичних ринках:

- (a) національні регуляторні органи інформують компетентний фінансовий орган держави-члена та Агентство про випадки, коли вони мають обґрунтовані причини підозрювати, що на оптових енергетичних ринках вчиняються чи були вчинені дії, які є зловживанням на ринку у значенні Директиви 2003/6/ЄС та які впливають на фінансові інструменти згідно зі статтею 9 зазначеної Директиви; для таких цілей національні регуляторні органи можуть налагоджувати відповідні форми співпраці з компетентним фінансовим органом у їхній державі-члені;
- (b) Агентство інформує ESMA та компетентний фінансовий орган про випадки, коли воно має обґрунтовані причини підозрювати, що на оптових енергетичних ринках вчиняються чи були вчинені дії, які є зловживанням на ринку у значенні Директиви 2003/6/ЄС та які впливають на фінансові інструменти згідно зі статтею 9 зазначеної Директиви;
- (c) компетентний фінансовий орган держави-члена інформує ESMA та Агентство про випадки, коли воно має обґрунтовані причини підозрювати, що на оптових енергетичних ринках іншої держави-члена вчиняються чи були вчинені дії, які порушують вимоги статей 3 та 5;
- (d) національні регуляторні органи інформують орган із захисту конкуренції своєї держави-члена, Комісію та Агентство про випадки, коли вони мають обґрунтовані причини підозрювати, що на оптових енергетичних ринках вчиняються чи були вчинені дії, які, ймовірно, порушують законодавство про конкуренцію.

4. Якщо Агентство, серед іншого, на основі первинного оцінювання чи аналізу має підозри щодо порушення цього Регламенту, для виконання передбачених параграфом 1 функцій воно має такі повноваження:

- (a) вимагати від одного або більше національних регуляторних органів надання будь-якої інформації щодо потенційного порушення;
- (b) вимагати від одного або більше національних регуляторних органів розпочати розслідування потенційного порушення та вжити належних заходів для усунення будь-яких виявлених порушень. Відповідальність за ухвалення рішень щодо вжиття будь-яких належних заходів для усунення будь-яких виявлених порушень покладається на відповідний національний регуляторний орган;
- (c) якщо Агентство вважає, що потенційне порушення має або мало наслідки на міжнародному рівні — створити та координувати слідчу групу в складі представників відповідних національних

регуляторних органів для встановлення фактів порушення цього Регламенту та в якій державі-члені таке порушення сталося. У відповідних випадках Агентство може також вимагати включення до складу слідчої групи представників компетентного фінансового органу чи іншого відповідного органу однієї або більше держав-членів.

5. Національний регуляторний орган, що отримує вимогу про надання інформації згідно з пунктом (а) параграфу 4, або вимогу про проведення розслідування потенційного порушення згідно з пунктом (б) параграфу 4, зобов'язаний негайно вжити необхідних заходів для виконання зазначених вимог. Якщо національний регуляторний орган не спроможний надати необхідну інформацію негайно, він зобов'язаний невідкладно повідомити Агентство про причини такої неспроможності.

Як відступ від правил, встановлених першим підпараграфом, національний регуляторний орган може відмовитися діяти на вимогу у випадках, коли:

- (а) виконання таких вимог може зашкодити суверенітету або безпеці держави-члена, якій такі вимоги адресовані;
- (б) до того, як відповідні вимоги надійшли на адресу держави-члена, щодо відповідних дій та осіб уже були розпочаті судові провадження; або
- (с) у державі-члені, якій адресовані відповідні вимоги, вже було винесене остаточне судове рішення щодо відповідних дій чи осіб.

У будь-якому із зазначених випадків національний регуляторний орган повинен належним чином поінформувати Агентство, надавши йому якомога детальнішу інформацію про зазначені провадження чи судові рішення.

Національні регуляторні органи зобов'язані брати участь у слідчій групі, створеній відповідно до пункту (с) параграфу 4, надаючи всю необхідну допомогу. Діяльність слідчої групи координується Агентством.

6. Останнє речення статті 15(1) Регламенту (ЄС) № 713/2009 не застосовується до Агентства під час виконання ним завдань, передбачених цим Регламентом.

Стаття 17

Професійна таємниця

1. Будь-яка конфіденційна інформація, яку отримують, передають або якою обмінюються відповідно до цього Регламенту, підпадає під дію умов збереження професійної таємниці, встановлених параграфами 2, 3 і 4.

2. Обов'язок дотримання професійної таємниці застосовується до:

- (а) осіб, які працюють або працювали в Агентстві;
- (б) аудиторів та експертів, які отримували інструкції від Агентства;
- (с) осіб, які працюють або працювали в національних регуляторних органах або інших відповідних органах;
- (д) аудиторів та експертів, які отримували інструкції від національних регуляторних органів або інших відповідних органів, що отримують конфіденційну інформацію згідно з цим Регламентом.

3. Конфіденційна інформація, отримана визначеними у параграфі 2 особами в ході виконання їхніх службових обов'язків, не може розголошуватися жодним іншим особам чи органам, окрім як у резюмованій чи узагальненій формі, яка не дозволяє ідентифікувати відповідних учасників ринку або торгові майданчики — без шкоди випадкам, на які поширюється кримінальне законодавство, іншим положенням цього Регламенту чи іншому відповідному законодавству Союзу.

4. Без обмеження випадків, на які поширюється кримінальне право, Агентство, національні регуляторні органи та компетентні фінансові органи держав-членів, ESMA, органи чи особи, які

отримують конфіденційну інформацію згідно з цим Регламентом, можуть використовувати таку інформацію лише для виконання своїх службових обов'язків або функцій. Інші органи та особи можуть використовувати таку інформацію для цілей, для яких вона була їм надана, у контексті адміністративних або судових проваджень, які стосуються виконання зазначених функцій. Органи, які отримують інформацію, можуть використовувати її для інших цілей, за умови що Агентство, національні регуляторні органи та компетентні фінансові органи держав-членів, ESMA, органи чи особи, які надають інформацію, дали згоду на це.

5. Ця стаття не позбавляє органи держави-члена можливості обмінюватися конфіденційною інформацією або передавати її згідно з положеннями національного права, якщо така інформація не була отримана від органів іншої держави-члена або від Агентства згідно з цим Регламентом.

Стаття 18

Санкції

Держави-члени встановлюють правила щодо санкцій, застосованих у разі порушень цього Регламенту, та вживають усіх необхідних заходів для забезпечення їх виконання. Передбачені санкції повинні бути ефективними, стримувальними та пропорційними, відповідати виду, тривалості та тяжкості порушення, завданій споживачам шкоді та потенційній вигоді від торгівлі з використанням інсайдерської інформації та маніпулювання ринком.

Держави-члени повинні повідомити Комісію про такі положення до 29 червня 2013 року і без затримки повідомляти її про будь-які подальші зміни, що впливають на них.

Держави-члени забезпечують, щоб у національного регуляторного органу була змога оприлюднювати інформацію про заходи або санкції, вжиті/ застосовані у зв'язку з порушенням цього Регламенту, окрім випадків, коли її оприлюднення завдає непропорційної шкоди відповідним сторонам.

Стаття 19

Міжнародні відносини

Для досягнення закріплених цим Регламентом цілей та без обмеження відповідних повноважень держав-членів та установ Союзу, у тому числі Європейської служби зовнішніх справ, для сприяння гармонізації регуляторної бази Агентство має право розробляти договори та укладати адміністративні угоди з наглядовими органами, міжнародними організаціями та адміністраціями третіх країн, зокрема тими, які мають вплив на оптовий ринок енергії Союзу. Такі угоди не повинні створювати правових зобов'язань щодо Союзу та його держав-членів і не повинні обмежувати можливості держав-членів та їхніх компетентних органів укладати двосторонні та багатосторонні угоди із зазначеними наглядовими органами, міжнародними організаціями та адміністраціями третіх країн.

Стаття 20

Здійснення делегованих повноважень

1. Повноваження ухвалювати делеговані акти надано Комісії відповідно до умов, встановлених у цій статті.
2. Повноваження ухвалювати делеговані акти зазначені у статті 6, покладено на Комісію на п'ятирічний період, починаючи з 28 грудня 2011 року. Комісія повинна підготувати звіт про делеговані повноваження не пізніше ніж за 9 місяців до закінчення 5-річного періоду. Строк дії делегованих повноважень повинен автоматично продовжуватися на періоди такої самої тривалості, якщо Європейський Парламент або Рада не ухвалить рішення проти такого продовження не пізніше ніж за 3 місяці до завершення кожного такого періоду.
3. Делеговані повноваження, зазначені у статті 6, можуть бути в будь-який час відкликані Європейським Парламентом або Радою. Рішення про відкликання припиняє дію делегованих

повноважень, що їх зазначено в тексті такого рішення. Воно набуває чинності на наступний день після його публікації в *Офіційному віснику Європейського Союзу* або в пізнішу дату, вказану в такому рішенні. Воно не впливає на чинність будь-яких делегованих актів, які вже набули чинності.

4. Як тільки Комісія ухвалює делегований акт, вона надає його одночасно Європейському Парламенту і Раді.

5. Делегований акт, ухвалений відповідно до статті 6, набуває чинності, тільки якщо ні Європейський Парламент, ні Рада не висловили жодних заперечень протягом двомісячного періоду з дати надання зазначеного акта Європейському Парламенту і Раді або якщо до закінчення такого періоду Європейський Парламент і Рада повідомили Комісії, що вони не матимуть заперечень. За ініціативою Європейського Парламенту чи Ради зазначений термін може бути продовжений на 2 місяці.

Стаття 21

Процедура Комітету

1. Комісії допомагає комітет. Такий комітет є комітетом у розумінні Регламенту (ЄС) № 182/2011.
2. У разі покликання на цей параграф застосовують статтю 5 Регламенту (ЄС) № 182/2011.

Стаття 22

Набуття чинності

Цей Регламент набуває чинності на 20-й день після його публікації в *Офіційному віснику Європейського Союзу*.

Параграф 1, перший підпараграф параграфа 3, а також параграфи 4 та 5 статті 8 застосовуються через 6 місяців після дати ухвалення Комісією відповідних імплементаційних актів, згаданих у параграфах 2 та 6 зазначеної статті.

Цей Регламент обов'язковий у повному обсязі та підлягає прямому застосуванню в усіх державах-членах.

Вчинено у Страсбурзі 25 жовтня 2011 року.

За Європейський Парламент

Президент

J. BUZEK

За Раду

Президент

M. DOWGIELEWICZ

⁽¹⁾ ОВ С 132, 03.05.2011, с. 108.

⁽²⁾ Позиція Європейського Парламенту від 14 вересня 2011 року (ще не опубліковано в Офіційному віснику) та Рішення Ради від 10 жовтня 2011 року.

⁽³⁾ ОВ L 211, 14.08.2009, с. 15.

⁽⁴⁾ ОВ L 211, 14.08.2009, с. 36.

⁽⁵⁾ ОВ L 96, 12.04.2003, с. 16.

⁽⁶⁾ ОВ L 211, 14.08.2009, с. 1.

⁽⁷⁾ ОВ L 55, 28.02.2011, с. 13.

⁽⁸⁾ ОВ L 145, 30.04.2004, с. 1.

⁽⁹⁾ ОВ L 331, 15.12.2010, с. 84.

⁽¹⁰⁾ ОВ L 211, 14.08.2009, с. 55.

⁽¹¹⁾ ОВ L 211, 14.08.2009, с. 94.

⁽¹²⁾ ОВ L 193, 18.07.1983, с. 1.

(¹³) OBL 345, 23.12.2008, с. 75.

(¹⁴) OBL 281, 23.11.1995, с. 31.

(¹⁵) OBL 8, 12.01.2001, с. 1.

ЗАЯВА КОМІСІЇ

Комісія зауважує, що порогові значення для звітування про операції у розумінні статті 8(2)(а) та для звітування про інформацію у розумінні 8(6)(а) не можуть бути встановлені через імплементаційні акти.

У разі потреби встановлення таких порогових значень Комісія подаватиме законодавчу пропозицію.

ЗАЯВА РАДИ

Законодавець ЄС поклав на Комісію виконавчі повноваження відповідно до статті 291 ДФЄС стосовно інструментів, передбачених у статті 8. Вони є юридично зобов'язальними для Комісії незважаючи на заяву, вчинену стосовно статті 8(2)(а) та статті 8(6)(а).
